

Sygn. akt VII U 1807/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: protokolant sądowy Beata Gawrońska

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2014 r. w Warszawie

sprawy A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o odsetki od renty socjalnej

na skutek odwołania A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 24 lipca 2014 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że od renty socjalnej przyznanej za okres od 5 października 2010 roku do 30 czerwca 2013 roku przyznaje A. G. ustawowe odsetki od dnia 13 grudnia 2010 roku do 30 czerwca 2013 roku,
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

A. G. w dniu 18 sierpnia 2014r. złożył do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w W. z dnia 24 lipca 2014r., znak: (...), odmawiającej prawa do wypłaty odsetek i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie odsetek

z tytułu opóźnienia w wypłacie renty socjalnej za okres od dnia 5 października 2010r. do dnia 30 czerwca 2013r.

W uzasadnieniu odwołania odwołujący podniósł, że opóźnienie wypłaty świadczenia nastąpiło wyłącznie z winy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, tj. na skutek błędnych orzeczeń Lekarza Orzecznika ZUS oraz Komisji Lekarskiej ZUS, co w konsekwencji wpłynęło na długość postępowania przed Sądem, które trwało około trzech lat. Jednocześnie A. G. przytoczył wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007r., sygn. akt P 11/07, dotyczący odpowiedzialności za błędy lekarzy (odwołanie z dnia 15 sierpnia 2014r., k. 2 a/s).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że zaskarżoną decyzją z dnia 24 lipca 2014r. odmówił odwołującemu prawa do wypłaty odsetek od renty socjalnej przyznanej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w

Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 lutego 2013r., sygn. akt III AUa 1721/12. Powołał art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym, jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Dodatkowo organ rentowy podkreślił, że w przedmiotowej sprawie przepisami określającymi zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych będą przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 118 ust.

1 teje ustawy organ rentowy wydaje decyzje w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Przy czym w myśl ust. 1a w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego. W przedmiotowej sprawie wyrok Sądu Apelacyjnego wpłynął do Oddziału ZUS w dniu 17 maja 2013r., przy tym organ odwoławczy nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Oddział wykonując wskazane orzeczenie w dniu 10 czerwca 2013r. wydał decyzję o przyznaniu A. G. renty socjalnej zgodnie z orzeczeniem Sądu. Tym samym wydanie decyzji nastąpiło w terminie ustawowym (odpowieź na odwołanie z dnia 15 września 2014r., k.3-4 a/s).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. G. w dniu 21 września 2010r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o rentę socjalną (wniosek, k. 1-4 a/r). W toku postępowania prowadzonego przez organ rentowy, odwołujący został skierowany do Lekarza Orzecznika ZUS, który w dniu 11 października 2010r. po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: kart informacyjnych z leczenia szpitalnego z 2010r., zaświadczenia o stanie zdrowia wystawionego w dniu 8 września 2010r. przez lekarzy leczących oraz wyników badań dodatkowych: RTG kręgosłupa i stawów łokciowego prawego i skokowego lewego, a także USG stawu skokowego lewego ustalił, że A. G. nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 11 października 2010r., k. 15-16 a/r).

Następnie w wyniku wniesionego sprzeciwu sprawa została skierowana do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS nr (...), która orzeczeniem z dnia 26 listopada 2010r. podtrzymała stanowisko Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 11 października 2010r. (sprzeciw, k. 23 a/r, orzeczenie komisji lekarskiej ZUS, k. 19-20 a/r). W oparciu o powyższe ustalenia, organ rentowy decyzją z dnia 13 grudnia 2010r., znak: (...), odmówił A. G. prawa do renty socjalnej, stwierdzając, że wnioskodawca nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Decyzja została wydana na podstawie art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (decyzja ZUS z dnia 13 grudnia 2010 r., znak: (...)).

A. G. odwołał się od powyższej decyzji. Do odwołania dołączył zaświadczenia z 20 października 2010r. oraz z 7 października 2008r., kartę informacyjną z 28 września 2010r., wynik badania usg z 17 sierpnia 2010r. oraz wynik badania radiologicznego z 12 października 2006r. (odwołanie z załącznikami, k. 1 – 9 akt o sygn. VIIU 196/11). Sprawa została zarejestrowana w Sądzie Okręgowym Warszawa – Praga VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod sygnaturą VIIU 196/11. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych: neurologa, ortopedy, hematologa, psychiatry i psychologa (postanowienie, k. 12 akt o sygn. VIIU 196/11). Po sporządzeniu opinii, organ rentowy zgłosił zastrzeżenia do opinii biegłego hematologa i wniósł o powołanie innego biegłego tej specjalności. Sąd polecił biegłemu wydającemu opinię odniesienie się do zastrzeżeń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W wyniku tego biegły hematolog zajął stanowisko w opinii uzupełniającej, a Sąd oddalił wniosek organu rentowego o powołanie innego biegłego hematologa (opinia uzupełniająca, k. 73 akt o sygn. VIIU 196/11, opinie biegłych, k. 19, 27, 33 – 34, 45, 56 akt o sygn. VIIU 196/11, pismo organu rentowego z zastrzeżeniami, k. 66 – 67 akt o sygn. VIIU 196/11, protokół rozprawy z dnia 9 marca 2012r., k. 77 – 78 akt o sygn. VIIU 196/11). Następnie wyrokiem z dnia 9 marca 2012r. Sąd zmienił zaskarżoną

decyzję z dnia 13 grudnia 2010r. w ten sposób, że przyznał A. G. prawo do renty socjalnej od dnia 1 września 2010r. na stałe (wyrok Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie w sprawie o sygn. akt VII U 196/11, k. 53-60 a/r).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który zaskarżył orzeczenie w całości, wniósł o jego zmianę i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji (apelacja, k. 62-65 a/r).

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu apelacji zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie A. G. w przedmiocie przyznania prawa do renty socjalnej od dnia 1 września 2010r. do dnia 5 października 2010r., natomiast w pozostałym zakresie oddalił apelację (wyrok Sąd Apelacyjny w Warszawie z dnia 26 lutego 2013r., w sprawie o sygn. akt III AUa 1721/12, k. 73-85 a/r).

Organ rentowy wystąpił z wnioskiem o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem, co nastąpiło 17 maja 2014 roku (wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem z dnia 28 lutego 2013r., k. 71 a/r, odpis wyroku Sądu Apelacyjnego z prezentatą organu rentowego, k. 73 a/r).

Wykonując doręczony wyrok, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dniu 10 czerwca 2013r. wydał decyzję znak: (...), którą od dnia 5 października 2010r., tj. od daty określonej w wyroku Sądu, przyznał A. G. rentę socjalną na stałe z uwagi na trwałą całkowitą niezdolność do pracy (decyzja ZUS z dnia 10 czerwca 2013r., znak: (...), k. 103-104 a/r).

Pismem z dnia 15 lipca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomił odwołującego o przekazaniu w dniu 23 lipca 2013r. kwoty 17.177,34 zł tytułem przyznanego świadczenia za okres od dnia 5 października 2010r. do dnia 30 czerwca 2013r. (pismo ZUS, k. 113 a/r).

W dniu 21 lipca 2013r. A. G. złożył w organie rentowym wniosek o wypłacenie ustawowych odsetek liczonych od dnia 5 października 2010r. zaznaczając, że odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie należnych mu świadczeń leży wyłącznie po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (wniosek, k. 115 a/r).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpatrzeniu powyższego wniosku w dniu 24 lipca 2013r. wydał decyzję znak: (...), którą odmówił A. G. prawa do wypłaty odsetek. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podkreślił, że wykonując prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 26 lutego 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 10 czerwca 2013r. przyznał odwołującemu prawo do renty socjalnej od dnia 5 października 2010r. W związku z powyższym, w ocenie organu rentowego został zachowany ustawowy termin na załatwienie sprawy, a zatem brak podstaw do wypłaty odsetek (decyzja ZUS z dnia 24 lipca 2013r., znak: (...), k. 117-118 a/r).

A. G. odwołał się od powyższej decyzji (odwołanie z dnia 15 sierpnia 2014r., k. 2 a/s).

Powyzszy stan faktyczny w sprawie został ustalony w oparciu o powołane dowody z dokumentów znajdujące się w aktach sądowych i rentowych, w tym w dołączonych do sprawy aktach o sygn. VII U 196/11. Zdaniem Sądu były one wiarygodne i korespondowały ze sobą tworząc spójny stan faktyczny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 24 lipca 2014 r., znak: (...), jest częściowo zasadne i zasługuje na uwzględnienie w części.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu i prowadzonego przez Sąd postępowania była kwestia ustalenia prawa A. G. do wypłaty odsetek od zasądzonej renty socjalnej.

Stosownie do treści art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.) – zwanej dalej ustawą systemową, jeżeli Zakład, w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń

zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych, nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 6 lutego 2014 roku powołany przepis art. 85 ustawy systemowej stanowi o zwłoce w przyznaniu świadczenia nie tylko z ubezpieczenia społecznego, ale także świadczenia zleconego do wypłaty na mocy odrębnych przepisów lub świadczeń określonych na mocy umów międzynarodowych. Nie ulega wątpliwości, że renta socjalna mieści się w kategorii świadczenia zleconego do wypłaty na mocy odrębnych przepisów, do których należy ustawa o rencie socjalnej, ponieważ zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z 2003r. o rencie socjalnej, decyzję w sprawie przyznania renty socjalnej wydaje i świadczenie to wypłaca jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwa ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby ubiegającej się o rentę socjalną. W związku z powyższym także w odniesieniu do renty socjalnej jako świadczenia zleconego do wypłaty Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych istnieje obowiązek organu rentowego do wypłaty należnych odsetek, a materialno-prawną podstawę ich przyznania w razie nie ustalenia w terminie prawa do świadczenia, stanowi przepis art. 85 ustawy systemowej (III AUa 647/13, Lex nr 1459008).

Odsetki należne są od daty wymagalności świadczenia do dnia wypłaty zasądzonego wyrównania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 czerwca 2014 r., w sprawie o sygn. akt III AUa 1023/13). Wypłaca się je za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń, do dnia wypłaty świadczeń (§ 2 ust.

1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12 poz. 104).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uzasadniając odmowę wypłaty odsetek od świadczenia rentowego przyznanego A. G. od dnia 5 października 2010r., powołał się na treść art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.). Zgodnie z treścią tego przepisu organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Jednocześnie z treści art. 118 ust. 1a ustawy wynika, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Podkreślić należy, że brak orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego – tak jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie - nie przesądza o braku prawa strony do odsetek (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 czerwca 2014r., III AUa 1548/13, Lex nr 1493754). W razie jednak wystąpienia strony o odsetki po wykonaniu wyroku przyznającego świadczenia, konieczne jest ustalenie, z jakich przyczyn doszło do opóźnienia w wypłacie. Ocena tego, która ze stron postępowania odpowiada za opóźnienie wypłaty świadczenia winna być wyprowadzona z całokształtu okoliczności sprawy, gdyż obowiązki stron zależą od przedmiotu sporu w danej sprawie oraz od tego, na której ze stron spoczywa ciężar wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy. W sytuacji gdy przedmiotem sporu jest prawo do renty i jedyną sporną okolicznością jest ocena stanu zdrowia, zaś ubezpieczony przedstawia pełną dokumentację medyczną, to ewentualny błąd w ocenie medycznej obciąża organ rentowy, a nie ubezpieczonego. W odniesieniu do spraw związanych z orzekaniem medycznym utrwalone jest orzecznictwo, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowe orzeczenie wydane przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską ZUS (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 listopada 2013r., III AUa 295/13, Lex nr 1402872).

Wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mających na celu ustalenie stanu faktycznego, tj. przeprowadzenie dowodów i ich ocenę. Nie ulega wątpliwości, że z terminem do wydania decyzji

łączy się problematyka odsetek. Przesłanką powstania obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek jest opóźnienie tego organu w ustaleniu prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub wypłaty tego świadczenia. Błędy organu rentowego rodzące jego odpowiedzialność w postaci zapłaty odsetek można zakwalifikować jako błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych.

W ocenie Sądu Okręgowego na wstępie należy dokonać interpretacji zapisu ustawowego „opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności”, który jest zawarty w art. 85 ustawy systemowej. W tym zakresie doktryna i judykatura prawa wskazują, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r. wydany w sprawie I UK 159/04 opublikowany w OSNP 2005/19/308). Jak już było wskazywane, błędy organu rentowego rodzące jego odpowiedzialność w postaci zapłaty odsetek kwalifikuje się jako błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa jest popełniany wówczas, gdy na podstawie prawidłowo i kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, ponieważ błędnie dokonuje interpretacji obowiązujących regulacji w przedmiotowym stanie faktycznym. W takiej sytuacji sąd nie uzupełnia ustaleń faktycznych dokonanych przez organ rentowy. Jeżeli zatem organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki od kwoty świadczenia przyznanego wyrokiem sądu, liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek. Bardziej złożoną jest prawna kwalifikacja błędu w ustaleniach faktycznych, jako przesłanki uzasadniającej odpowiedzialność organu rentowego z tytułu wypłaty odsetek za opóźnienie. Możliwa jest bowiem sytuacja, iż przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu. Aby stwierdzić w takiej sytuacji, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za to opóźnienie, konieczne jest wykazanie, że w przepisany termin organ rentowy nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia z uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 maja 2014r., III AUa 2071/13, Lex nr 1483723).

Zadaniem Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie było ustalenie, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych mógł rozpoznając wniosek A. G. o rentę socjalną wydać decyzję zgodną z prawem. Analiza dokumentacji medycznej zawartej w aktach ubezpieczonego oraz opinii biegłych sądowych wskazywała na to, że wydanie takiej decyzji było możliwe. W aktach orzeczniczych ubezpieczonego znajdowały się bowiem wszystkie niezbędne dokumenty dotyczące stanu zdrowia oraz informacje, które umożliwiły organowi rentowemu dokonanie prawidłowej oceny stanu zdrowia odwołującego. Organ rentowy w istocie dysponował tym samym materiałem, do którego dostęp mieli biegli sądowi. Dokumenty medyczne, które odwołujący dołączył do odwołania, także były analizowane przez Lekarza Orzecznika ZUS i Komisję Lekarską ZUS, co znajduje odzwierciedlenie w ich orzeczeniach. W późniejszym okresie, po złożeniu odwołania, A. G. nie składał Sądowi innych dokumentów, w tym dotyczących jego stanu zdrowia, zatem należy przyjąć, iż organ rentowy z całą pewnością dysponował takim materiałem, który pozwalał na wydanie decyzji przyznającej rentę socjalną. Wprawdzie Lekarz Orzecznik ZUS i Komisja Lekarska ZUS dokonały odmiennej oceny stanu zdrowia A. G. niż biegły hematolog, lecz brak było podstaw do tego i odpowiedzialność za taki stan rzeczy ponosi Zakład Ubezpieczeń Społecznych. To z kolei wiąże się z obowiązkiem zapłaty odsetek.

Dla wykazania, że organ rentowy nie ponosi takiej odpowiedzialności konieczne jest wykazanie, że w przepisany terminie Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia z

uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (Komentarze Becka, Emerytury i Renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (...) Komentarz pod redakcją B. Gudowskiej i K. Ślebzaka Wydawnictwo C.H. Beck Warszawa 2013, str. 749). W rozpoznawanej sprawie opisana sytuacja, wykluczająca odpowiedzialność organu rentowego, nie miała jednak miejsca.

A. G. zgłaszając w dniu 21 września 2010r. wniosek o ustalenie uprawnień do renty socjalnej, przedłożył dokumentację medyczną wraz z wynikami badań dodatkowych. W oparciu o przedłożoną przez ubezpieczonego dokumentację medyczną, w tym karty informacyjne z leczenia szpitalnego w 2010r., zaświadczenia o stanie zdrowia wystawione przez lekarzy leczących oraz wyniki badań dodatkowych: RTG kręgosłupa i stawów łokciowego prawego i skokowego lewego, Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 11 października 2010r. stwierdził brak całkowitej niezdolności do pracy i ocenę tę podzieliła Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 11 października 2010r. powołując się na zaświadczenia z 8 września 2010r. i 20 października 2010r., czyli te same, które zostały dołączone do odwołania A. G. z dnia 12 stycznia 2011r.

Zasadność oceny Lekarza Orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS została zweryfikowana w postępowaniu przed Sądem Okręgowym Warszawa – Praga w Warszawie w sprawie o sygn. akt VII U 196/11 na podstawie opinii biegłych lekarzy neurologa, ortopedy, hematologa, psychiatry i psychologa. Decydujące znaczenie miała jednak opinia biegłego hematologa, który uznał, że A. G. jest trwale całkowicie niezdolny do pracy, a niezdolność ta powstała przy urodzeniu (wada genetyczna wrodzona). W uzasadnieniu opinii biegły stwierdził, że ciężka postać hemofilii typu A ze stężeniem czynnika VIII poniżej 1 % stanowi stałe zagrożenie samoistnymi krwawieniami niezależnie od czynników zewnętrznych. Krwawienia występują przy wykonywaniu czynności życia codziennego, a tym samym upośledzają w znacznym stopniu sprawność ustroju. Co istotne, Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 26 lutego 2013r. nie kwestionował okoliczności dotyczącej zasadności przyznania wnioskowanego świadczenia, lecz datę, od której świadczenie zostało przyznane.

Reasumując, nie ulega wątpliwości, że dokumentacja medyczna, jaką dysponował organ orzeczniczy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych tożsama z przedstawioną do oceny biegłych orzekających w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, a także brak jakichkolwiek nowych okoliczności, które pojawiłyby się po wydaniu decyzji ZUS z 13 grudnia 2010r., przemawiają za konkluzją, że organ rentowy dopuścił się naruszenia § 3 ust. 1 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2004r., co w kontekście prawa do odsetek, uzasadniałoby uznanie jego błędu w ustaleniach faktycznych jako przesłanki uzasadniającej jego odpowiedzialność i zarazem obowiązek wypłaty odsetek za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia.

Ubezpieczony wnioskował o przyznanie odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie renty socjalnej za okres od dnia 5 października 2010r. do dnia 30 czerwca 2013 r. W ocenie Sądu w rzeczonej sprawie dniem wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji był data decyzji odmawiającej przyznania renty socjalnej, której wydanie musiało poprzedzać przeprowadzenie postępowania związanego z badaniem Lekarza Orzecznika ZUS, a potem Komisji Lekarskiej ZUS. Brak był więc tym samym podstaw, by jako początkową datę, od której powinny być przyznane odsetki, przyjmować dzień 5 października 2010r. Nie sposób też uznać, że niezbędne czynności organu rentowego zmierzające do rozpoznania sprawy przez Lekarza Orzecznika ZUS, a następnie przez Komisję Lekarską ZUS posiadały cechy opóźnienia w przyznaniu lub wypłacie świadczenia. Jeśli chodzi zaś o datę, do której odsetki zostały przyznane, to data ta wynika z żądania strony odwołującej, która wnioskowała, by zostały one naliczone do 30 czerwca 2013r. Sąd taką datę przyjął więc w wyroku pomimo, że świadczenie przyznane wyrokiem zostało przekazane A. G. na rachunek bankowy w terminie późniejszym.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że od renty socjalnej przyznanej za okres od

5 października 2010r. do 30 czerwca 2013r. przyznał A. G. ustawowe odsetki liczone od dnia 13 grudnia 2010r. do 30 czerwca 2013r. oraz oddalił odwołanie w pozostałym zakresie w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

(...)